

FORUM
85. DOROCZNA
KONFERENCJA
AMERICAN
MUSICOLOGICAL
SOCIETY
BOSTON, 31 PAŹDZIERNIKA
DO 3 LISTOPADA 2019

Cztery dni obrad, ponad 600 uczestników czynnych, 95 sesji głównych, ponadto 8 sesji specjalnych, 6 paneli wieczornych, 6 sesji o alternatywnej formie, 15 sekcji tematycznych, 2 seminaria, warsztaty, koncerty, poranne sesje jogi, spotkania i wykład plenarny. Tak w liczbach można podsumować zakończone 3 listopada 85. spotkanie American Musicological Society (AMS – Amerykańskie Stowarzyszenie Muzykologiczne).

AMS jest organizacją non-profit, która działa w Stanach Zjednoczonych już od 1934 r. i wspiera rozwój badań nad muzyką. Od początku swojego istnienia Stowarzyszenie organizuje regularne spotkania – konferencje, które odbywają się na początku listopada, co roku w innym mieście w USA lub Kanadzie. Gromadzą zazwyczaj około 1200–2000 uczestników i słuchaczy.

Tegoroczny zjazd miał miejsce w hotelu Westin Waterfront w Bostonie. Nad jego programem czuwał komitet, który z potężnej liczby około 700 abstraktów wybrał najlepsze zgłoszenia. Przewodniczyła mu Holly Watkins (University of Rochester), a w jego skład weszli: Michael Scott Cuthbert (Massachusetts Institute of Technology), Erika Supria Honisch (Stony Brook University), Mark Katz (University of North Carolina at Chapel Hill), Samuel Llano (University of Manchester), Klara Moricz (Amherst College) oraz Roger Moseley (Cornell University).

Jeszcze dzień przed rozpoczęciem głównego sympozjum, w środę, 30 października, odbyło się sześć tzw. Pre-Conferences – konferencji poprzedzających spotkanie AMS – a mianowicie: *The Future of Pop. Big Questions Facing Popular Music Studies in the Twenty-First Century* [Przyszłość popu. Ważne zagadnienia dla badań nad muzyką popularną w XXI wieku], *The Eighth International New Beethoven Research Conference* [8. Międzynarodowa Konferencja – Nowe badania nad Beethovenem], *France: Musiques, Cultures, 1789–1918* [Francja: muzyka, kultury, 1789–1918], *New Perspectives on Haydn and C.P.E. Bach* [Nowe perspektywy w badaniach nad Haydnem i C.P.E. Bachem], *IMS Study Group: Tabulature in Western Music* [Sekcja IMS: Tabulatura w muzyce zachodniej] oraz *Mendelssohn Network* [Grupa Mendelssohnowska].

Punktem szczególnym w czterodniowych obradach głównej konferencji był wykład plenarny Carolyn Abbate z Harvard University zatytułowany *Certain Loves for Opera* [Pewne rodzaje miłości do

opery], w którym amerykańska muzykolożka skupiła się na znaczeniu obiektu w badaniach nad muzyką. Wśród artefaktów interesujących dla humanistów wskazywała zarówno na te namacalne, jak i te niedające się doświadczyć fizycznie, jak kolekcje dźwiękowe; wymieniała piękne, wzbudzające zachwyty, ale także rozpadające się i banalne. Abbate zwróciła uwagę na wpływy tych obiektów na nauki humanistyczne i postrzeganie historii, a nawet powodowane przez nie nagłe zwroty w kierunkach badań.

W ramach sesji głównych konferencji, składających się zawsze z trzech wystąpień, poruszano zagadnienia wpisujące się w niezwykle szeroki zakres tematyczny – w jego ramach dostrzegalny był porządek chronologiczny, który obejmował tematy dotyczące: muzyki dawnej (średniowiecza, renesansu i baroku, omawianej m.in. w ramach sesji *Reformations and Counter-Narratives* [Reformacje i kontrnarracje], *Cinquecento* czy *Early Music in Theory* [Muzyka dawna w teorii]), okresu klasyków wiedeńskich (m.in. w sesjach *Eighteenth-Century Affects and Aesthetics* [Afekty i estetyki w XVIII w.] oraz *Circa Beethoven* [Wokół Beethovena]), romantyzmu (by wymienić choćby sesje *Nineteenth-Century Critical Agendas* [Analiza krytyczna XIX wieku] lub *Italian Opera at Home and Abroad* [Opera włoska w kraju i za granicą]), a także okresu *fin de siècle* (*Dreams of Nature and the Nature of Dreams in Debussy and Saint-Saëns* [Sny o naturze i natury w twórczości Debussy'ego oraz Saint-Saënsa]) oraz sesja *French Identities and Disguises* [Francuskie tożsamości i kamuflaże]). Szeroko omówiona została także tematyka muzyki XX wieku (m.in. sesja *Negotiating Class and Ethnicity in the United States, 1920–1950* [Formowanie klasy i etniczności w Stanach Zjednoczonych, 1920–1950] czy panel dyskusyjny *Concepts of Harmony in Musical Composition 1945–1975* [Koncepcje harmonii w kompozycji muzycznej okresu 1945–1975]) oraz muzyki najnowszej. Ta ostatnia omawiana była podczas licznych dyskusji poświęconych różnym typom muzyki, w tym tzw. poważnej, jazzowej, rockowej czy popularnej.

Poruszane tematy dałoby się łatwo ująć także w inne, niż chronologiczny, porządki. Przedstawiano prezentacje dotyczące muzyki wybranych miejsc i miast (choćby o życiu muzycznym Wiednia czy muzyce wobec planowania urbanistycznego w Londynie i Paryżu), ale także skupione wokół jednego instrumentu (sesje omawiające gitarową kulturę muzyczną oraz miejsce gitary w historii). Nie zabrakło pełnych sesji, seminariów i dyskusji poświęconych wybranym kompozytorom, jak przywoływany już panel *Circa Beethoven*, nadto *Brahmsian Echoes* [Echa Brahmsowskie] czy niekonwencjonalna, rozbudowana sesja dotycząca pieśni i muzyki instrumentalnej Clary Schumann (z udziałem Haralda Krebsa, Susan Yuens, Joe Daviesa, Nicole Grimes, Benedicta Taylora oraz Ryana Koonsa). Poruszano kwestie praktyki wykonawczej, m.in. w sesji o takim właśnie tytule, a także w ramach seminarium *Putting it All into Practice: Performance as a Research Methodology* [Realizując to wszystko w praktyce: wykonanie jako metodologia badawcza], które prowadziły

Dana Marsh i Laurie Stras. Przedmiot swoich studiów prezentowała także po raz pierwszy w ramach AMS sekcja instrumentologii pod przewodnictwem Matthew Zellera.

Nie zabrakło rozważań o tożsamości narodowej, kosmopolityzmie, rasowości, muzyce związanej z wybranymi grupami etnicznymi czy wyznaniem religijnymi – poruszano m.in. wątki żydowskie w muzyce oraz temat związku muzyki i chasydyzmu.

Bez wątpienia ważne miejsce w refleksji muzykologicznej zajmują wciąż nowe media, ponadto muzykologia odważnie wykorzystuje w swoich badaniach osiągnięcia współczesnych technologii cyfrowych. Ich zastosowanie, na przykładach od muzyki dawnej po współczesne słowniki dźwiękowe, zaprezentowano w panelu dyskusyjnym *Digital Musicology: Dialogue, Demonstration, Demystification* [Muzykologia cyfrowa: dialog, demonstracja, demystyfikacja]. Choć takie przedsięwzięcia w polskiej muzykologii wciąż są rzadkością, szczęśliwie szczyścić możemy się już inicjatywami na tym polu, licząc na to, że będzie ich tylko więcej.

Konferencja AMS pokazała znaczenie, jakie od dłuższego czasu zyskują we współczesnej muzykologii badania genderowe, w tym jeden z ich działów – *women studies*. Wymieńmy choćby sesje *Gender and Voice in Early Music* [Płeć i głos w muzyce dawnej] czy *African American Women Performing Resistance in the Transatlantic Twentieth Century* [Opór w wykonawstwie Afroamerykanek w transatlantyckim wieku XX]. Miejmy nadzieję, że na gruncie polskiej muzykologii również zwrócimy większą uwagę na rolę kobiet w naszej historii muzyki, a ich dorobek przypominać będziemy nie tylko z okazji wielkich rocznic¹.

Wyniki badań nad muzyczną działalnością kobiet pojawiły się na konferencji AMS nie tylko w teorii, ale także w praktyce. W ramach piątkowego wykładu-recitalu *In a Woman's Voice: Spoken-Word Compositions by Women Composers* [Głosem kobiet: twórczość kompozytorek ze słowem mówionym] Marian Wilson Kimber wraz z Natalie Landowską przy fortepianie prezentowały mało znany repertuar amerykańskich kompozytorek w gatunku „musical reading” [muzyki czytanej]. Kimber oraz Landowska wykonały m.in. kompozycje Friedy Peycke, Phyllis Fergus (obu tworzących na przełomie XIX i XX oraz w pierwszej połowie XX wieku), ale także współczesne utwory autorstwa Lisy Neher.

Muzykolodzy amerykańscy mogli angażować się nie tylko werbalnie, ale i czynnie, m.in. w ramach warsztatów organizowanych przez sekcję muzyki i tańca poświęconych baletowym interpretacjom dzieł Strawińskiego: *Święta wiosny* oraz *Le Chant du Rossignol* (*Pieśni słowika*) – odpowiednio w choreografii Niżyńskiego i Balanchine’a. Studiując zawiłości rytmiczne obu kompozycji, poznawali też w praktyce trzy wybrane fragmenty układów owych baletmistrzów.

W ramach konferencji pojawiły się – co może wydać się szczególnie interesujące Czytelnikom „Studiów Chopinowskich” – wątki polskie. Wspomnijmy choćby wystąpienie Zachary’ego Loeffle’a

1
Tym chętniej zwracam uwagę, że na łamach tego numeru „Studiów Chopinowskich” Kamila Stępień-Kutera omawia działalność wybranych kompozytorek na podstawie XIX-wiecznej prasy.

z University of Chicago „*Real Magic*”: *A Genealogy of Recital Encore* [„Prawdziwa magia”: genealogia bisu], który analizował wpływ Ignacego Jana Paderewskiego na rozwój i metamorfozę dwudziestowiecznego recitalu pianistycznego. Ponadto Ewelina Boczkowska omawiała muzykę Zbigniewa Preisnera do filmu *Trzy kolory: Niebieski* (1993) Krzysztofa Kieślowskiego w kontekście traumy i tożsamości europejskiej.

W końcu nie zabrakło także dyskusji na temat przyszłości muzykologii, muzykologów, a nawet ich rynku pracy.

Wszystko to wydarzyło się w ciągu czterech dni intensywnych i inspirujących obrad, trwających od poranka do późnych godzin wieczornych. Niniejsza relacja to wciąż tylko subiektywny wybór i prezentacja części zagadnień, które zaoferowali słuchaczom organizatorzy i komitet naukowy tegorocznego spotkania AMS. Obrady, warsztaty, koncerty czy seminaria odbywały się symultanicznie – publiczność najczęściej miała do wyboru aż dziewięć trwających równocześnie wydarzeń, każdy zatem nie tylko mógł, ale wręcz musiał wybrać najciekawsze dla siebie zagadnienia. Warto jednak tej obfitości doświadczyć i skorzystać osobiście, tym bardziej, że brakowało głosów z Polski. Stowarzyszenie już obwieściło możliwość zgłaszania abstraktów na przyszłoroczną konferencję, która zaplanowana jest od 5 do 8 listopada 2020 w Minneapolis.

